

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Lausunto

19.05.2021

**Asia: VNS 3/2021 vp
Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022-2025**

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja lausuu seuraavaa:

Yleistä

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022-2025 linjaa kattavasti jäljellä olevan hallituskauden ja hieman sen ylikin ulottuvan kauden talouspolitiikan perusteista. Monista tähän kokonaisuuteen vaikuttavasta asiasta päätettiin äskettäisessä valtioneuvoston puoliväliriihessä.

Tällä aikavälillä taloudessamme korostuvat koronakriisistä toipuminen, talouskasvu ja työllisyysasteen nosto. On tärkeää, että suomalaiset yritykset pääsevät mukaan ennustettuun kansainväliseen kasvuun. Kotimaisen omistamisen ja yrittämisen edellytysten vahvistaminen sekä myönteisen investointiympäristön luominen ovat tässä keskeisellä sijalla. EU:n elpymisvälineen tuomat mahdollisuudet on hyödynnettävä täysimääräisesti.

MTK pitää keskeisenä sitä, että tasapainoinen aluekehitys, ihmisten ja yritysten oikeidenmukainen kohtelu vihreässä siirtymässä sekä kansallisen kilpailukyvyyn vahvistaminen sisältyvät Suomen talouspolitiikan linjauksiin.

Eräs keskeisimmistä työllisyys-, kasvu- ja ilmastotavoitteisiin liittyvä asia on metsäbiotaloutemme kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen. Tätä tukevia politiikkatoimia on vahvistettava. Metsäteollisuutemme uus- ja korvausinvestointien edistäminen, metsänhoitotöiden kannustimien vahvistaminen sekä panostukset tutkimukseen ja kehittämiseen luovat edellytyksiä taloutemme kasvuille. Myös toimiva digi- ja liikenneinfrastruktuurin koko maassa palvelee biotalousalan ja koko taloutemme kasvua.

Talouskasvumme edellytyksiin kuuluvat vahvasti osaaminen sekä korkealla tasolla oleva tutkimus- ja kehittämistoiminta. MTK tukee hallituksen tavoitetta nostaa Suomen tutkimus- ja kehittämismenot 4 prosenttiin BKT:sta. Uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvien toimialojen tutkimukseen ja kehitykseen panostaminen palvelee myös

ilmastonmuutoksen vastaista taistelua. Alan TKI ja koulutusjärjestelmä tarvitsevat selkeän ja konkreettisen tiekartan. Lyhyellä aikavälillä Suomen EU-elpymisohjelman mahdollisuudet myös tutkimus ja kehittämistoiminnan vahvistamisessa on hyödynnettävä.

MTK tukee hallituksen tavoitteita työperäisen maahanmuuton lisäämisestä. Myös työlupaprosessien helpottaminen sekä työvoimapalvelujen kehittäminen ovat välttämättömiä maaseudun yritysten kehittymisen ja kasvun kannalta. MTK kehottaa hallitusta etsimään myös keinoja harvaan asuttujen alueiden työvoimapulaan liittyen sekä edistämään työntekijöiden jatkuvaa oppimista mm. ammatillisen koulutuksen kautta.

Erityisiä huomioita

MTK kiinnittää erityistä huomiota hallituksen puoliväliriihessä tekemään päätökseen 370 milj. euron pysyvistä uudelleenkohdennuksista vuodesta 2023 lukien.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla sovittiin kohdennettavaksi 35 milj. euron leikkaukset. Selontekoon on kirjattu, että säästöt tullaan kohdistamaan useisiin eri menokohteisiin ja että viljelijätukien tasoon säästöillä ei ole vaikutuksia.

MTK korostaa sitä, että sovitut leikkaukset eivät saa vaarantaa uuden, vuonna 2023 toimeenpantavan maatalouspolitiikan kunnianhimoisten tavoitteiden toteutumista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan budjettiin sisältyy lukuisia pieniä alan kehittämiseen liittyviä momentteja. MTK kantaa huolta siitä, että mikäli leikkaukset kohdistettaisiin pieniin momentteihin, voisi tästä aiheutua merkittäviä ongelmia yksittäisillä aloilla.

Päätetyistä menoleikkauksista peräti 110 miljoonaa kohdentuu liikenne- ja viestintäministeriölle. MTK vaatii, että tällä ei vaaranneta tieverkoston kunnossapito- ja kehittämistoimia. Varsinkin alemman asteen tiestö on jo siinä kunnossa, että se vaarantaa vakavasti Suomelle elintärkeän biotalouden toiminnan edellytyksiä.

Ympäristöministeriön hallinnonalan osalta MTK on tyytyväinen Itämeren ja vesien suojelutoimien jatkamisesta. Erityisen merkittävää on vuonna 2019 aloitetun Saaristomero-ohjelman jatkorahoituksen turvaamista. Ohjelmalla tähdätään Saaristomeren valuma-alueen hajakuormituksen vähentämiseen.

Ulkoasiainhallinnon osalta MTK kiinnittää huomiota siihen, että Suomen viennin edellytysten lisäämiseksi koronaviruspandemian myötä muuttuneessa globaalitaloudessa ja kiristyneessä kansainvälisessä kilpailussa edustustoverkkoa vahvistetaan 20 Team Finland -asiantuntijalla v. 2021—2023. MTK pitää tärkeänä, että tätä asiantuntijaresurssia käytetään myös suomalaisen ruokaviennin edistämiseen.

Kunnioittavasti,

Simo Tiainen

Johtaja

Maa - ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry